

Glöd i ässjan!

Smedmuseum smedsonens dröm

Onsdagskvällen den 23 november 2016 samlades Oxie Härads Hembygdsförenings sockenombud från flertalet byar till en träff i Kummingården kring smedjor och smeder. Smedsonen från Västra Kärrstorp Roy Rahm, Oxie, tyckte att det väl är gott att kvarnarna värnas, men smedjorna spelade en lika stor roll i gamla tiders folkliv för människorna och inte minst för hästarna. Han ville så gärna se ett smedmuseum, där även hans fadersarv skulle kunna visas. Roy hade varit på berättarkväll hösten 2015 och skämtat kring pojkminnen från byn nog så busaktigt tillsammans med barndomskamraten Bertil Lundahl, välkänd kåsör i senare tids hembygdsårsböcker. Men nu var det allvar som menades.

Roy dukade då ett helt långbord med allt utom det tunga städet. Allt rengjort och fint. Han visade och berättade iklädd sin fars smedförkläde. Det var ju inte så många där den gången, så en repris inför i en välfylld sal en berättarkväll måste det bli. Det skulle bli onsdagen den 12 april 2017. Smedverktygen, drygt ett femtiotal, lades i vänteläge i Kummingården tillsammans med smedförklädet.

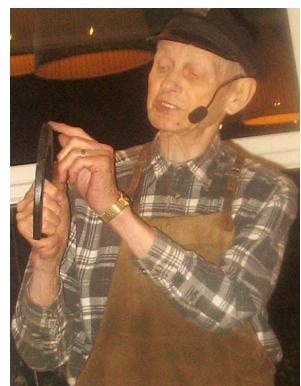

Men det blev inte så. Roy lades in på sjukhuset och den 18 mars slotknade hans livslåga liksom hustrun Siv-Britts (*bilden*) hade gjort julen 2015. Båda hade varit på berättarkvällar och Roy bejakade förberedelser för en ny sådan med orden "Jag har all tid i världen". Men det var inte så.

Begravningshögtiden för Roy hölls i Oxie kyrka den 11 april. Berättarprogrammet dagen därför formades kring Roy och smedminnena och hans erinran om att möllor, smeder och hästar hade gjort mycket för att bönerna om det dagliga brödet skulle kunna uppfyllas. Om sådant bads förstås också i Västra Kärrstorps kyrka, vars stora grind breddades med Ivar Rahms (1908-1984) smideskonst. Ivar hade som mest sex anställda, så länge som smedjan var ett nav i samhällshjulet.

Till bilder från det dukade verktygsbordet hördes Roys röst från den 23 november, piggt engagerad, och det blev till ett stilfullt minne, kanske även till tröst för Roys 20 år yngre lillasyster Inger, som var med och som

stöder tankarna på tillvaratagandet av smedarvet. Nätverket Oxie Byar kommer att söka möjligheter att göra det bästa möjliga av Roy Rahms dröm.

Ivar signerade sin ritning till kyrkogrind, men prästen påpekade att det endast var konstnärer som signerade sina arbeten. Ivar hade nog en annan mening, suddade på ritningen men smög in signaturen någonstans på grinden så knepigt att sonen - som visste - ändå hade lite svårt att hitta den. Men att det var smideskonst kan var och en se på bilden som Robert Jensen tog, när det stod klart att berättarkvällen måste hållas utan Roy.

Om hästar, som smederna skodde och bönder som försågs med säkert rullande vagnar och väl underhållna jordbruksredskap, kunde Ingegärd Larsson från Skårby berätta. Hennes far Ture Larsson (1915-1996) drev sitt jordbruk med prisbelönta ardennerhästar. Ture fick pris för djurvänlighet, en nog så välmotiverad ära.

Ett sto som Solblända kunde väga 700 kg, en hingst som Albyl 900. Ture hann med många, innan hästbrukets tid bortmekaniserades och ebbade ut med honom på 1980-talet. Ingegärd växte upp med djuren och samman med dem till team som även kunde bli mästare i plöjnings- och körtävlingar.

Kjell Wihlborg hamnade på 1980-talet mitt i skånska ”Ardennerna”, kom väl överens med familjen Larsson och dokumenterade deras hästar och hästbruk på ett sätt som annars aldrig hade blivit gjort. Kjells bilder plus lite ur familjealbum berikade berättarkvällen den 12 april. En av bilderna presenterades Ingegärd i inramat skick som tack för medverkan. Till tonerna av Schuberts svanesång rörde sig fem minuters stilla bilder med Kjell Wihlborgs signatur, en uttoning av en kväll som ändå blev så nära som möjligt.

Per Ragnarson

Ingegärd Larsson med av Kjell Wihlborg tagen och inramad bild från tiden med ardennerhästarna.